

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no.52428/08

Osman BAYDEMİR ve diğerleri / Türkiye

Başkan,

Julia Laffranque,

Yargıçlar,

Jon Fridrik Kjølbrot,

Stéphanie Mourou-Vikström,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 16 Mayıs 2017 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), yukarıda anılan 28 Ekim 2008 tarihli başvuru, davalı Hükümet tarafından sunulan görüşleri ve başvuranlar tarafından cevap olarak sunulan görüşleri göz önünde bulundurularak yapılan müzakereler neticesinde aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAY

1. Başvuran tarafların listesi ekte yer almaktadır.
2. Türk Hükümeti (« Hükümet ») kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Somut olayın koşulları

3. Dava konusu olaylar, tarafların ifade ettikleri şekilde aşağıdaki gibi özetlenebilir.

4. Diyarbakır Cumhuriyet savcısı 13 Haziran 2006 tarihinde başvurular hakkında kamu davası açmıştır. Savcı, bu kişileri, Danimarka'dan yayın yapan bir televizyon kanalının yasadışı bir örgüt ile bağlantıları nedeniyle Türk makamlarının bu kanalın yayın lisansının iptal edilmesini amaçlayarak Danimarka Hükümetinden talepte bulunmasının ardından, bu kanala destek göstermeleri için Danimarka Başbakanına mektup göndermekle suçlamıştır.

5. Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesi (« ağır ceza mahkemesi ») 15 Nisan 2008 tarihinde, aralarından altı kişi haricinde başvurular ve avukatlarının varlığında yapılan duruşmanın sonunda esas hakkında kararını vermiştir. Ağır ceza mahkemesi, başvuruları suç ve suçluyu övme suçundan mahkûm etmiş ve 1.875 Türk lirası (TRY) adli para cezası ödemelerine hükmetmiştir. Ceza miktarı 2.000 TRY' yi geçmemesi nedeniyle kararın kesin olduğunu belirtmiştir. Bu karar, duruşmada hazır bulunan başvurular ve avukatlarına sözlü olarak okunmuş ve bildirilmiştir.

B. İlgili iç hukuk

6. Olaylar döneminde yürürlükte olan 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun (« 1412 sayılı Kanun ») 305. maddesinin 2. fıkrasına göre, 2.000 TRY' nin (yani yaklaşık 900 EUR) altındaki adli para cezasına ilişkin mahkûmiyet kararları temyiz edilememektedir.

ŞİKÂyetLER

7. Sözleşme'nin 10. maddesini ileri süren başvuranlar, ifade özgürlüklerinin ceza mahkûmiyetleri nedeniyle ihlal edildiğinden şikâyet etmektedirler.

8. Başvuranlar, Sözleşme'nin 13. maddesi alanında, 15 Nisan 2008 tarihli kararı temyiz etmelerinin mümkün olmamasından şikâyet etmektedirler.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

9. Başvuranlar, ceza mahkûmiyetlerinin, Sözleşme'nin 10. maddesi ile güvence altına alınan ifade özgürlüğü haklarını ihlal ettiğini iddia etmektedirler.

10. Başvuranlar, ayrıca 15 Nisan 2008 tarihli kararın temyiz edilmesinin kendileri için mümkün olmamasının, Sözleşme'nin 13. maddesinin ihlalini oluşturduğunu savunmaktadırlar.

11. Hükümet, altı ay süreye uyulmaması nedeniyle kabul edilemezlik hakkında bir itiraz ileri sürmektedir. Hükümet, bu kararın kesin olduğunu, 15 Nisan 2008 tarihinde başvuranlar ve avukatlarının varlığında açıklanan kararında ağır ceza mahkemesinin açıkça ifade ettiğini belirtmektedir. Dolayısıyla Hükümet başvurunun geç yapıldığı kanaatindedir.

12. Başvuranlar, avukatları karar açıklanırken hazır bulunsalar bile, yazılı olarak tebliği yapılmadan ve kesin olduğu konusunda bilgilendirilmeden kararın temyiz edilemeyeceğini bilemeyeceklerini ileri sürmektedirler. Başvuranlar, bu bağlamda avukatlarının 5 Mayıs 2008 ve 6 Haziran 2008 arasındaki çeşitli tarihlerde bu kararı yazılı olarak tebellüğ ettiklerini ifade etmektedirler. Başvuranlar altı aylık sürenin, ilk yazılı bildirim yapıldığı 5 Mayıs 2008 tarihinden itibaren başlaması gerektiğini

değerlendirmektedirler. Onlara göre, bu durumda başvuru, altı ay süreye uyularak yapılmıştır.

13. Mahkeme, anlaşıldığı üzere ilgililerin önceden bu konuda bilgilendirildiklerinin ispatlanmış olması kaydıyla iç hukuk tarafından öngörüldüğü ölçüde esas olarak bu kararın açıklandığı tarih olması nedeniyle Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. fıkrasınca öngörülen altı ay sürenin, başvuran ve/veya temsilcisinin kararın kesin olduğundan yeterince bilgi sahibi olduğu tarihten itibaren başladığını hatırlatmaktadır (*Worm / Avusturya*, 29 Ağustos 1997, § 33, *Derlenen karar ve hükümler 1997-V ve Baghli /Fransa*, no. 34374/97, § 31, AİHM 1999-VIII).

14. Somut olayda Mahkeme, başvuranlar ve avukatlarının yanı sıra bu kişilerin çoğunlukla ağır ceza mahkemesi kararının verildiği 15 Nisan 2008 tarihli duruşmaya katıldıklarını gözlemlemektedir. Mahkeme, ardından bu kararın duruşmanın sonunda hüküm verirken katılan sanık ve avukatlarına okunduğunu ve sözlü olarak tebliğ edildiğini kaydetmektedir. Mahkeme, özellikle bu kararın kesin niteliğinin, bizzat kendileri tarafından da kabul edilen (yukarıdaki 12. paragraf) karar açıklanırken hazır bulunan avukatlara ve başvuranlara belirtilmiş olduğunu tespit etmektedir. Mahkeme, önceki belirtilenleri dikkate alarak, başvuranların kesin olduğunu ve temyizinin mümkün olmadığını bilmeleri için 15 Nisan 2008 tarihli kararın yazılı tebliğine ihtiyaçları olmadığı görüşündedir.

15. Mahkeme karar açıklanırken her halükarda ağır ceza mahkemesinin başvuranlara verilen adli para cezasının miktarını yani 1.875 TRY' yi belirttiğini kaydetmektedir. Mahkeme, bu bağlamda başvuranlar ya da avukatlarının, o durumda 1412 sayılı Kanun'un 305. maddesinin 2. fıkrasına göre (yukarıdaki 6. paragraf), 2.000 TRY' nin altında kalan adli para cezası mahkûmiyet kararlarının temyizinin mümkün olmadığını bilmeleri gerektiği kanaatindedir.

16. Önceki belirtilenler ışığında Mahkeme, başvurular ve avukatlarının 15 Nisan 2008 tarihli Ağır Ceza Mahkemesi kararı ve bu karar açıklanırken kesin nitelikte olduğu konusunda yeterince bilgiye sahip olduklarını değerlendirmektedir. Bu durumda, somut olayda altı aylık süre 15 Nisan 2008 tarihinden itibaren başlamıştır. Oysa başvuru 28 Ekim 2008 tarihinde başka bir deyişle kararın kesinleşmesinden altı ay daha sonra yapılmıştır.

17. Bu durumda Sözleşme'nin 35. maddesinin 1 ve 4. fıkraları uyarınca bu başvurunun gecikmiş olduğu ve altı ay süreye uymadığı gerekçesiyle reddedilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğunu *beyan etmektedir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, 15 Haziran 2017 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Julia Laffranque
Başkan

EK

1. Osman BAYDEMİR 1971 doğumlu, Ankara'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R. Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
2. Abdülkerim ADAM 1961 doğumlu, Mardin'de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R. Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir
3. Abdulkadir AĞAOĞLU 1972 doğumlu, Mardin'de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R. Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir
4. Abdullah AKENGİN 1971 doğumlu, Diyarbakır'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
5. Seyfettin ALKUM 1949 doğumlu ve Mardin'de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
6. Hurşit ALTEKİN 1975 doğumlu, Hakkâri'de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
7. Süleyman ANIK 1944 doğumlu, Mardin'de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir
8. Fırat ANLI 1971 doğumlu, Diyarbakır'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir
9. Mehmet Nasır ARAS 1965 doğumlu, Muş'ta ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir
10. İsmail ARSLAN 1950 doğumlu, Şanlıurfa'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir
11. Nuran ATLI SÖYLER 30/05/1977 doğumlu, Mardin'de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir
12. Seyfettin AYDIN 16/05/1954 doğumlu, Siirt'te ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir
13. Şükran AYDIN 1957 doğumlu, Diyarbakır'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
14. Şeyhmus BAYHAN 1975 doğumlu, Diyarbakır'da ikamet eden bir türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.

15. Nadir BİNGÖL 1950 doğumlu, Diyarbakır'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
16. Aydın BUDAK 1968 doğumlu, Diyarbakır'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
17. Demir ÇELİK 1959 doğumlu, Muş'ta ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
18. Murat CEYLAN 1972 doğumlu, Diyarbakır'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
19. Emrullah CİN 1963 doğumlu, Diyarbakır'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
20. Mehmet Selim DEMİR 22 Şubat 2009 tarihinde vefat etmiştir. Mirasçıları Cahide Demir, Özcan Demir, Evin demir, Mehmet Can Demir ve Mehmet Şah Demir Batman'da ikamet etmektedirler ve başvuruyu takip etmektedirler.
21. Abdullah DEMİRBAŞ 1966 doğumlu, Diyarbakır'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
22. Faik DURSUN 1953 doğumlu, Şırnak'ta ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
23. Ayhan ERKMEN 1973 doğumlu, Mardin'de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
24. Songül EROL ABDİL 1972 doğumlu, Tunceli'de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
25. Ahmet ERTAK 1965 doğumlu, Şırnak'ta ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
26. Leyla GÜVEN 1964 doğumlu, Viranşehir'de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
27. Mehmet Tahir KAHRAMANER 1947 doğumlu, Muş'ta ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
28. Hüseyin KALKAN 1962 doğumlu, Batman'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.

29. Ramazan KAPAR 1970 doğumlu, Mardin’de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
30. Zülküf KARATEKİN 1965 doğumlu, Diyarbakır’da ikamet eden bir türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
31. Fikret KAYA 1970 doğumlu, Diyarbakır’da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
32. Mehmet KAYA 1964 doğumlu, Diyarbakır’da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
33. Osman KESER 1960 doğumlu, Adana’da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
34. Mukaddes KUBILAY 1955 doğumlu, Ağrı’da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
35. Muhsun KUNUR 1956 doğumlu, Şırnak’ta ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
36. Burhan KURHAN 1971 doğumlu, Batman’da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
37. Hüseyin ÖĞRETMEN 1950 doğumlu, Şanlıurfa’da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
38. Zeyniye ÖNER 1958 doğumlu, Mardin’de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir
39. Orhan ÖZER 1965 doğumlu, Muş’ta ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
40. Yurdusev ÖZSÖKMENLER 1952 doğumlu, Diyarbakır’da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
41. Resul SADAK 1959 doğumlu, Şırnak’ta ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
42. Ethem ŞAHİN 1970 doğumlu, Şanlıurfa’da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
43. Gülcihan ŞİMŞEK 1971 doğumlu, Diyarbakır’da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.

44. Mulla ŞİMŞEK 1964 doğumlu, Konya'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
45. Cihan SİNCAR 1957 doğumlu, Mardin'de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
46. Mehmet TANHAN 1954 doğumlu, Mardin'de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
47. Kutbettin TAŞKIRAN 1954 doğumlu, Diyarbakır'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
48. Metin TEKÇE 1972 doğumlu, Hakkâri'de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
49. Hurşit TEKİN 1952 doğumlu, Hakkâri'de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
50. Esat ÜNER 1966 doğumlu, Batman'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
51. Ali YILDIZ 1962 doğumlu, Diyarbakır'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
52. Mehmet Salih YILDIZ 1949 doğumlu, Hakkâri'de ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.
53. Muzaffer YÖNDEMLİ 1961 doğumlu, Aydın'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır ve R.Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir.